

Albanien ist das kleinste Land in Südosteuropa. Rund 3,5 Millionen Menschen leben hier, mehr als 700 000 davon in der Hauptstadt Tirana. 30 Jahre lang war Albanien völlig von der Außenwelt abgeschnitten und erst 1990 öffnete es seine Grenzen. Es ist derzeit der am wenigsten industrialisierte und ärmste Staat Europas.

Shqipëria është vendi më i vogël në evropen jugore. Këtu jetojnë rreth 3,5 milion njerëz. Prej tyre mbi 700 000 mijë në kryeqytetin Tiranë. Shqipëria ka qenë 30 vite plotësisht e izoluar nga bota e jashtme dhe i ka hapë kufitë e saj tek në vitin 1990. Aktualisht është shteti më i paindustrializuar dhe më i varfër i shteteve të evropës.

Albania is the smallest country in South Eastern Europe. It has a population of approximately 3.5 million, of which more than 700,000 live in the capital Tirana. For 30 years Albania was completely isolated from the outside world and it only opened its borders in 1990. It is currently the least industrialized and poorest country in Europe.

Der Volksbund Deutsche Kriegsgräberfürsorge ... Lidhja Popullore Gjermane për përkujdesjen e varrezave të luftës...

The German War Graves Commission ...

... sorgt für die deutschen Kriegsgräber hier und in fast 100 Ländern der Erde.

... küdjeset për varret e gjermaneve të rënë në luftë këtu dhe në mëse 100 vende të botës,

... cares for the German war graves here and nearly 100 countries all over the world.

... hilft den Angehörigen bei der Klärung von Kriegsschicksalen und der Suche nach den Gräbern.

... i ndihmon të afërmët në sqarimin e fateve të luftës apo në kërkim të varreve,

... helps the next of kin in finding out about their relatives' fate and searches for their graves.

... birgt die Kriegstoten undbettet sie auf zentrale Sammelfriedhöfe um.
... i mbart të vdekurit e luftës dhe ata i rivarroš në varrezat qëndrore,
... finds the war dead and brings them to central cemeteries.

... tritt mit seiner Arbeit für die Verständigung und Aussöhnung mit den Gegnern von einst ein.
... me punën e saj angazhohet për mirëkuptim dhe pajtim më kundërshtaret e dikurshëm,
... advocates through its work understanding and reconciliation with former enemies.

... führt junge Menschen an die Kriegsgräber, damit sie die Folgen eines Krieges besser verstehen und erkennen, wie wichtig es ist, für den Frieden zu arbeiten.
... e shpin rinën tek varret e luftës më qëllim që ata t'i kuptojn ma mirë pasojat e luftës dhe të mësojn se sa e rëdësishme është që të punohet për paqen,
... leads young people to war graves in order to make them understand the terrible consequences of war such recognizing how important it is to work for peace.

... finanziert seine Arbeit fast ausschließlich aus den Beiträgen seiner Mitglieder und Spender. Er ist auch für Ihre Hilfe dankbar!
... e finacon punën e saj pothuaj se vetëm nga pagesa e anëtarësisë dhe ndhimëdhënsit. Kjo është mirënjohse edhe për ndihmen e juaj!
... finances its work almost exclusively with contributions of its members and donors and would be very grateful for YOUR help.

**Spendentелефon / Numëri i télénfonit për ndihmë /
Donationhotline:**

+49 (0) 561-7009-0

Spendenkonto / Numëri i kontos / Account: 4300 603
Postbank Frankfurt/Main, Germany/Almanya BLZ 500 100 60

Volksbund Deutsche Kriegsgräberfürsorge e. V.
Sonnenallee 1
34266 Niestetal, Deutschland
Phone: +49 (0)561-7009-0
Fax: +49 (0)561-7009-221
Internet: www.volksbund.de
E-Mail: info@volksbund.de

SD 250 Ex./3-05_mod.

Deutsche Kriegsgräberstätte

Tirana

Volksbund Deutsche Kriegsgräberfürsorge e. V.

Arbeit für den Frieden

Përmendorja varrezave gjermane të luftës në Tiranë

The German War Memorial Cemetery in Tirana

Im Zweiten Weltkrieg sind in Albanien rund 2 400 deutsche Soldaten gefallen oder vermisst. Etwa 1 800 von ihnen sind namentlich bekannt. Ihre Gräber befinden sich an 87 Orten. Zu den deutschen Verlusten im Ersten Weltkrieg gibt es keine Angaben.

Da sich das Land jahrzehntelang abgeschottet hatte, gab es keine diplomatischen Verbindungen zwischen Deutschland und Albanien. Anfang der 90er Jahre, nachdem das Land die Grenzen geöffnet hatte, waren erste Gespräche möglich.

Am 14. April 1994 wurde das Kriegsgräberabkommen zwischen Deutschland und Albanien geschlossen; am 7. Januar 1995 trat es in Kraft. Trotzdem war es wegen politischer Unruhen im Lande noch nicht möglich, für die deutschen Kriegstoten einen würdigen Soldatenfriedhof anzulegen.

Nach den dem Volksbund vorliegenden Unterlagen befanden sich in Tirana, Shkodra, Elbasani, Vlora und Korca größere Gräberfelder. Nach Sondierungen durch den Umbettungsdienst wurde jedoch festgestellt, dass die meisten Gebeine wegen Überbettungen und auch wegen baulicher Maßnahmen nicht mehr geborgen werden konnten.

2002 war es dem Volksbund schließlich möglich, auf einer kleinen Fläche inmitten des Stadtparks von Tirana, einen deutschen Soldatenfriedhof einzurichten. Das Gelände wurde von der albanischen Regierung zur Verfügung gestellt und befindet sich in unmittelbarer Nachbarschaft zu einem kleinen Commonwealth-Friedhof und zu einem Patriotendenkmal.

Hier sollen alle Gebeine deutscher Kriegstoter, die auch noch in den nächsten Jahren aufgefunden werden, eingebettet werden.

Im Zentrum der nur 150 m² großen und mit einer Natursteinmauer eingefassten Anlage steht ein Gedenkstein aus Granit, auf dem das Symbol des Volksbundes und jeweils ein Gedenktext in deutscher und albanischer Sprache eingraviert sind.

Um den Gedenkplatz wurden acht Stelen mit den Namen aller in Albanien gefallenen deutschen Soldaten gesetzt. Die Namen der rund 60 Gefallenen, die auf dieser Kriegsgräberstätte ruhen, sind durch ein Symbol vor dem Namen kenntlich gemacht.

Die Anlage wurde am 9. Juli 2005 der Öffentlichkeit übergeben.

Approximately 2,400 German soldiers fell or went missing in Albania during the Second World War. Of these, some 1,800 are known by name. Their graves are scattered over 87 locations. There are no official records of how many Germans fell during the First World War.

Since the country had isolated itself for decades, no diplomatic ties could be established between Germany and Albania. At the beginning of the 90s, after the country had opened its borders, initial talks were possible.

On April 14, 1994, a war memorial agreement was drawn up between Germany and Albania; on January 7, 1995, it came into force. Despite this, it was not possible to lay out a dignified military cemetery for German war dead due to political unrest in the country.

According to the documents available to the Volksbund (German War Graves Commission), larger fields of graves were located in Tirana, Shkodra, Elbasani, Vlora and Korca. Yet the grave removal and rearrangement service determined by means of probes that the major part of the bones could no longer be salvaged due to the fact that other graves had been put on top and also due to structural measures.

In 2002, the Volksbund finally succeeded in building a German military cemetery on a small area in the middle of the municipal park of Tirana. The site was provided by the Albanian government and is located in the direct vicinity of a small Commonwealth cemetery and a patriot memorial. This is where the bones of German war dead are embedded, including those that will be found in years to come.

In the center of the site, measuring only 150 square metres and enclosed by a natural stone wall, there is a memorial stone made of granite. On it is engraved the Volksbund symbol and a memorial text in both German and Albanian.

Eight stelae were set up around the memorial site with the names of all German soldiers that fell in Albania. The names of the approximately 60 dead soldiers laid to rest in this war memorial cemetery are marked with a symbol in front of their name.

The site was made accessible to the public on July 9, 2005.

Në Luftën e Dytë Botërore në Shqipëri kanë rënë apo janë zhdukur rreth 2400 ushtarë gjermane. Prej tyre rreth 1800 janë të njohur me emra. Varret e tyre ndodhen në 87 vende. Kurse sa i përket humbjeve gjermane në Luftën e Parë Botërore nuk ka të dhëna.

Meqenëse ky vend ishte veteizoluar me dekada të tëra, nuk kishte lidhje diplomatike në mes Gjermanisë dhe Shqipërisë. Në fillim të viteve nëntëdhjetë, pasiqë vendi i kishte hapur kufitë, ishin bërë të mundshme bisedimet e para. Më 14 prill 1994 në mes Gjermanisë dhe Shqipërisë ishte bërë Marrëveshja për Varrezat e Luftës; kurse më 7 janar 1995 kishte hy në fuqi. Megjithatë për shkak të trazirave në vend ishte akoma e pamundur që ushtareve gjermanë të vdekur gjatë luftës t'ju ngrihet një varrezë e denjëtoze.

Sipas dokumentave ekzistuese nëkropoli me të mëdhaja ndodhen në Tiranë, Shkodër, Elbasan, Vlorë dhe Korçë. Mirëpo sipas gjërmimëve të Shërbimit për Rivarrrosje është konstatuar se një numër i madhë i eshtrave nuk mund të nxjerret më për shkak të mbivarrosjeve si dhe për shkak të masave ndërtimore.

Më në fund në vitin 2002 Lidhja Popullore bëri të mundshëm që në një sipërfaqë të vogël në mes të parkut të qytetit të Tiranës të ngrihet një varrezë për ushtaret gjermanë. Ky truall është vë në dispozicion nga qeveria shqiptare dhe ndodhet direkt pranë varrezs së vogël të Commonwealth-it si dhe të përmendores së déshmorëve të kombit. Këtu do të varrosen të gjithë eshtratë gjermanëve të vdekur në luftë, të cilët dot gjenden gjatë viteve të ardhshme. Në qender të kompleksit më madhësi prej vetëm 150 m² dhe të rrethuar më mure prej gurit të natyrës ndodhet një gurë përkujtimor prej graniti, në të cilin është skalitur simboli i Lidhjes Popullore dhe nga një tekst përkujtimor në gjuhen gjermane dhe shqipe. Përreth sheshit përkujtimor janë vë tetë kolna në anë të varrevë me emra të të gjithë ushtarëve gjermanë të rënë në shqipëri. Emrat e rreth 60 ushtarëve të rënë, të cilet prehen në këtë varrezë, dallohen më një simbol para emrit.

Kompleksi j'u dorëzua publikut me 9. korrik 2005

